Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

gyanmandir@kobatirth.org

॥ श्रीजिनाय नमः ॥

॥ श्रीनागीलचरित्रम् ॥

(मूल अने भाषांतर सहित) (कर्ता—श्रीवर्धमानसूरि) (द्वितीयावृत्तिः)

—ःछपावी प्रसिद्ध करनारः—

पण्डित हीरालाल हंसाराज—जामनगर.

(सने १९३५) मुद्रकः—श्रीजैनभास्करोदय प्रिन्टिंग प्रेस. (वीरसंवत् २४६१)

किंमत ०-८-०

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

॥ श्रीजिनाय नमः ॥

॥ अथ श्रीनागीलचरित्रं प्रारभ्यते ॥

(कर्त्ता—श्रीवर्धमानसूरि)

भाषांतरकर्ता तथा छपावी प्रसिद्ध करनार—पण्डित श्रावक हीरालाल हंसराज (जामनगरवाला)

अस्तेयव्रतदीपस्य प्रकाशोल्लासवत्पुनः । मुक्तिवर्त्मनि पान्थानां सतां ब्रह्मव्रतं मतम् ॥ १ ॥

अर्थः—वळी मोक्षमार्गमां जता सज्जनोने अस्तेयव्रतरूपी दीपकना प्रकाशना उल्लाससरखुं ब्रह्मव्रत कहेलुं छे ॥ १ ॥

संतोषः स्वेषु दारेषु त्यागो वा परयोषिताम् । प्रथयन्ति गृहस्थानां चतुर्थं तदणुव्रतम् ॥ २ ॥

अर्थः—पोतानी स्त्रीओथीज संतोष, अने परनी स्त्रीओनो जे त्याग, तेने गृहस्थोनुं चोथुं अणुव्रत कहे छे ॥ २ ॥

येऽन्यदारपरीहारव्रततीव्रतयोद्धुराः । भयान्मोहाद्यो दोषा न तेषु ददते पदम् ॥ ३ ॥

अर्थः—जे पुरुषो परस्त्रीना त्यागरूप व्रतना बळथी शूरवीर थयेला छे, तेओ प्रत्ये (जाणे) भयथी मोहादिक दोषो पगलुं पण भरता नथी ॥ ३ ॥

For Private and Personal Use Only

अहो ब्रह्मव्रतं मुक्तेः सन्मुखीकारकारणम् । गीयते नागिलस्येव विपदामुपदाहकृत् ॥४॥

अर्थः—अहो! नागिलनी पेठे आपदाओने बाळी नाखनारुं ब्रह्मचर्यव्रत मुक्तिने सन्मुख लाववामां कारणभूत गणाय छे, ॥४॥

तथाहि भोजभूजानिभुजाहिपरिरक्षितम् । निधानमिव धर्मस्य पुरमस्ति महापुरम् ॥ ५ ॥

अर्थः—ते कहे छे—भोजराजना हाथरूपी सर्पथी रक्षित थयेलुं, अने धर्मना निधानसरखुं महापुरनामनुं नगर छे. ॥ ५ ॥

जिनेन्द्रसेवाहेवाकविवेकविकसन्मनाः । तस्मिन्विस्मयकृल्लक्ष्मीर्लक्ष्मणोऽस्ति महावणिक् ॥ ६ ॥

अर्थः—ते नगरमां जिनेंद्रप्रभुनी सेवाना उत्साहथी उत्पन्न थयेला विवेकथी प्रफुल्लित हृदयवाळो, तथा आश्चर्यकारक लक्ष्मीवाळो लक्ष्मणनामे एक म्होटो वणिक वसे छे. ॥ ६ ॥

अभूदभूषितशुभाप्यर्हद्भक्तिविभूषिता । विवेकिनी विनीता च तस्य नन्देति नन्दिनी ॥ ७ ॥

अर्थः—ते वणिकने भूषणोविना शोभिती छतां पण श्रीतीर्थंकरप्रभुनी भक्तिथी अलंकृत थयेली, विवेकी तथा विनयवंत नंदानामनी पुत्री हती. ॥ ७ ॥

सतीशतशिरोमाल्यमियं बाल्यविलङ्घिनी । वरावलोकिनं तातं निरातङ्कतयावदत् ॥ ८ ॥

अर्थः—सेंकडोगमे सतीओनां मस्तकपर पुष्पमालासरखी, तथा बाल्यवस्थाने उल्लंघी गयेली ते नंदा [तेना] वरमाटे शोध करता एवा (पोताना) पिताने कहेवा लागी ॥ ८ ॥

निरञ्जनं दशोन्मुक्तं निःस्नेहव्यमन्वहम् । धत्ते विकम्पं दीपं यः परिणेता ममास्तु सः ॥ ९ ॥

अर्थः—जे पुरुष काजलविनाना, वाटरहित, तथा तेलना खर्चविनाना निष्कंप दीपकने हमेशां धारण करे, ते पुरुष मने परणी शकशे.

इति तस्या वचः श्रेष्ठी वरेष्वनुदिनं दिशन् । अस्याः क्वाभिग्रहः पूर्य इत्यार्तश्चिन्तयाजनि ॥ १० ॥

अर्थः—ते लक्ष्मण शेठ तेणीनुं एरीततुं वचन वरोने हमेशां जणावतोथको आनो (आ) अभिग्रह क्यांथी पूरो थाय? एवी चिंताथी दुःख पामवा लाग्यो. ॥ १० ॥

नागिलः कान्तकायस्तु कितवो लङ्घनैर्घनैः तुष्टं यक्षं विरूपाक्षं वनेऽभ्यर्थयताग्रहात् ॥ ११ ॥

अर्थः—एवामां मनोहर शरीरवाळो (कोइक) नागिलनामनो धूर्त घणी लांघणोथी तुष्टमान थयेला वनमां रहेला विरूपाक्ष नामना यक्षने आग्रहपूर्वक प्रार्थना करवा लाग्यो के, ॥ ११ ॥

नन्दयोक्तोयथा दीपस्त्वं तथा भव मद्गृहे । इति यक्षेण दत्तेऽर्थे स ययौ श्रेष्ठिनोऽन्तिके ॥ १२ ॥

अर्थः—जेवो नंदाए दीपक कहेलो छे, तेवा दीपकतरीके तुं मारा घरमां रहे? पछी तेवीरीतनो वर यक्षे आपवाथी ते नागिल लक्ष्मणशेठपासे गयो. ॥ १२ ॥

कितवाय दरिद्राय नन्दिनीं स्वां ददामि मे । अभिग्रहमहं तस्या हन्त पूरयितुं क्षमः ॥ १३ ॥

अर्थः—(अने कहेवा लाग्यो के) दरिद्र तथा धूर्त एवा मने जो तारी दीकरी आपे, तो खरेखर हुं तेणीनो अभिग्रह संपूर्ण करवाने समर्थ छुं. ॥ १३ ॥

यादृक्तादृग्भवेस्त्वं भोः पूरिताभिग्रहो यदि । तत्ते ददाम्यहं पुत्रीं गङ्गामिव पयोधये ॥ १४ ॥

अर्थः—अरे! गमे तेवो तुं हो, परंतु जो तेणीनो अभिग्रह पूरो करे, तो महासागरभते गंगानीपेठे तने हुं मारी पुत्री आपुं. ।१४।

तर्हि मद्गृहमागत्य दीपस्तादृग्विलोक्यताम् । इत्युक्ते तेन स श्रेष्ठी सकुटुम्बस्तथाकरोत ॥ १५ ॥

अर्थः—त्यारे मारे घेर आवीने तेवो दीपक तमो जुओ? एम तेणे कहेवाथी कुटुंबसहित ते शेठे तेम कर्युं ॥ १५ ॥

दारिद्योपद्रुतेऽप्यस्य गृहे तादृशमेव सः । दीपं पश्यन्सुतोद्वाहसोत्साहः प्राप संमदम् ॥ १६ ॥

अर्थः—दरिद्रताथी वेरविखेर हालतवाळा पण तेना घरमां तेवोज दीपक जोतो एवो ते शेठ पुत्रीने परणवाना उत्साहथी आनंद पामवा लाग्यो. ॥ १६ ॥

तादृग्दीपसमालोककौतुकोत्तानलोचनः जनोऽजनिष्ट नन्दा तु निरानन्दाभवत्तदा ॥ १७ ॥

अर्थः—ते वखते लोको तो तेवो दीपक जोवाथी आश्चर्य चकित लोचनोवाळा थया, परंतु नंदा आनंदरहित थइ. ॥ १७ ॥

विभवैर्भवनं तस्य विभूष्याथ वणिग्वरः । उत्सवोत्संगितपुरः पुत्रीं तेन व्यवाहयत् ॥ १८ ॥

अर्थः—पछी ते उत्तम शेठे तो समृद्धिथी ते नागिलनुं घर शणगारीने, तथा शहेरमां पण म्होटो उत्सव करावीने ते नागिलनी साथे पोतानी पुत्रीने परणावी. ॥ १८ ॥

परिणीयापि तां तन्वीं विवेकामृतदीर्घिकाम् । द्यूतान्न्यवर्तत न स व्यसनं कस्य सुत्यजम् ॥ १९ ॥

अर्थः—विवेकरूपी अमृतनी वावडी सरखी एवी ते नंदाने परणीने पण ते जुगार रमवाथी पाछो हठ्यो नही, केमके व्यसन तजवुं कोने सहेलुं छे? ॥ १९ ॥

अहारयदयं वित्तं द्यूतकारो यथा यथा । अपूरयत स श्रेष्ठी पुत्रीप्रेम्णा तथा तथा ॥ २० ॥

अर्थः--ते जुगारी नागिल जेम जेम द्रव्य हारतो गयो, तेम तेम ते शेठ पुत्रीना स्नेहने लीधे तेने द्रव्य पूरुं पाडवा लाग्यो. २०

हारयित्वापि वित्तानि रंत्वापि बहिरङ्गनाः । गृहं प्राप्तः स सानन्दं नन्दया पर्यचर्यत ॥ २१ ॥

अर्थः—धन हारीने, तथा बहार परस्त्रीओने भोगवीने पण घेर आवेला ते नागिलनी नंदा तो हर्षपूर्वक सेवा करती हती.॥२१॥

अचिन्तयदिदं चैष नाहमस्या ध्रुवं प्रियः । यदित्थमपराधेऽपि मयि रोषं तनोति न ॥ २२ ॥

अर्थः--वळी ते एम विचारवा लाग्यो के हुं आ नंदाने खरेखर प्रिय नथी, केमके आवीरीते अपराध कर्या छतां पण ते मारा पर रोष करती नथी. '। २२ ॥

सोन्यदा हारितत्रस्तः कितवेभ्यो वनेऽविशत् । दृष्ट्वात्र ज्ञानिनं साधुं पप्रच्छ रचितांजलिः ॥२३॥

अर्थः—एक दिवसे हारी जवाथी जुगारीओना भयथी नाशीने ते जंगलमां चाल्यो गयो, त्यां कोइक ज्ञानी मुनिने जोइने तेणे हाथ जोडी पुछ्युं के, ॥ २३ ॥

किं सा शुभस्वभावापि धत्ते चित्ते न मां प्रिया । इति पृष्टेऽस्य योगत्वं ज्ञात्वा ज्ञानो मुनिर्जगौ ॥२४॥

अर्थः—उत्तम स्वभाववाळी एवी पण मारी प्रिया ते नंदा मने हृदयमां केम धारण करती नथी? एम पूछवाथी तेनुं योग्यपणुं जाणीने ते ज्ञानी मुनिराज बोल्या के, ॥ २४ ॥

सा विवेकवती कान्तमपीच्छन्ती विवेकिनम् । विवेकं तत्गुणं व्याख्यात्तादृग्दीपापदेशतः ॥२५॥

अर्थः—विवेकवाळी एवी ते नंदाए पोताना स्वामीने पण विवेकवन्त इच्छतां थकां, तेवी रीतना दीपकनां मिषथी विवेकरूपी तेना गुणनी व्याख्या करी हतो. ॥ २५ ॥

निगद्यतेऽञ्जनं माया नवतत्त्वस्थितिर्दशा । स्नेहव्ययः प्रेमभङ्गः कम्पः सम्यक्त्वखण्डनम् ॥२६॥

अर्थः— (तेणीए कपटरूपी अंजन, नव तत्वोना अज्ञानरूपी वाट, प्रेमभंगरूपी तैलनो क्षय, तथा समकीतना खंडरूपी कंप कहेलो हतो. ॥ २६ ॥

तैर्विमुक्तं विवेकं यो धत्तेऽस्तु स पतिर्मम । इति दीपच्छलादाख्यत्पृष्टा नार्थं तु केनचित् ॥२७॥

अर्थः—ते ते दूषणोथी रहित थयेला विवेकने जे धारण करतो होय, ते मारो स्वामी थाओ ? एम दीपकना मिषथी तेणीए कह्युं हतुं, परंतु तेनो भावार्थ कोइए (तेणीने पूछयो नही, ॥ २७ ॥

निरंजनं दशोन्मुक्तमस्नेहव्ययमन्वहम् । विकम्पं दीपमेव त्वं कृतवानद्भुतं गृहे ॥ २८ ॥

अर्थ'—अंजनविनानो, वाटरहित, तैलना खर्च विनानो, तथा हमेशां निष्कंप, एवो आश्चर्यकारक दीवो तेंज घरमां कर्यो. २८

तादृक्षं वीक्ष्य सा दीपं सती भग्नोत्तरा सती । ह्रिया मौनवती व्यूहे भवताप्यविवेकिना ॥ २९ ॥

अर्थः—एवीरीतना दीपकने जोइने, प्रत्युत्तर आपवाने अशक्त थयेली ते नंदा सतीए लज्जाथी मौनरहीने, निर्विवेकी एवो पण जे तुं, तेनी साथे लग्न कर्युं. ॥ २९ ॥

सतीति परिणेतुस्ते हृष्टि स्थाने न हृष्यति । अविवेकीति सा चित्ते न धत्ते त्वां विवेकिनी ॥ ३० ॥

अर्थः-वळी ते सती होवाथी तने परणनारने खुशी करवामाटेते खुशमिजाजी रहे छे, अने तुं विवेकरहित होवाथी ते विवेकी नन्दा तेने (पोताना) हृदयमां धारण करती नथी ॥ ३० ॥

साध्वादिष्टं विवेकं स स्वीचक्रेऽथ विशेषतः । व्रतं स्वदारसंतोषं जगृहे स्नेहपुष्टिदम् ॥ ३१ ॥

अर्थः-पछी ते मुनिराजे उपदेशेला विवेकनो तेणे विशेष प्रकारे स्वीकार कर्यो, तथा स्नेहने पुष्ट करनारा स्वदारसन्तोषनामना व्रतने ग्रहण कर्युं ॥ ३१ ॥

मुदा गत्वा गृहे स्नात्वा पूजयित्वा जिनाधिपम् । दत्त्वा दानं सुपात्रेभ्यो बुभुजेऽसौ यथाविधि ॥३२॥

अर्थः-पछी हर्षथी घेर जइ, स्नान करी, तथा जिनेश्वरप्रभुने पूजीने, अने सुपात्रोप्रत्ये दान दइने तेणे विधिपूर्वक भोजन कर्युं.

विवेकिनमिवालोक्य मुदा कान्तमथावदत् । नन्दा मन्दाकिनीनीरशुचिना वचनेन तम् ॥ ३३ ॥

अर्थः-पछी विवेकीसरखा(पोताना)ते भर्तारने हर्षथी जोइने नंदा गंगाजलसरखां निर्मल वचनथी तेने कहेवा लागी के,॥३३॥

जिनेन्दुसेवया शीलसलिलव्यक्तशिक्तया । अद्य मे फलितं नाथ यद्दृष्टोऽसि विवेकवान् ॥ ३४ ॥

अर्थः—हे स्वामी ! शीलरूपी जलथी प्रगटरीते सींचायेली मारी जिनपूजा आजे फलीभूत थयेली छे, केमके आपने में विवेकवाळा जोया छे, ॥ ३४ ॥

नागिलोऽपि जगौ तन्वि यन्मुक्त्वा व्यसनं मया । विवेकः स्वीकृतस्तत्र गुर्वादेशोऽस्ति कारणम् ॥३५॥

अर्थः—त्यारे नागिले पण कह्युं के, हे प्रिये ! में जे व्यसननो त्याग करीने विवेकने स्वीकार्यो, तेमां गुरुमहाराजनो उपदे-

शज कारणभूत छे. ॥ ३५ ॥

ततः प्रभृति सद्धर्मशीलप्रेमगुणैर्दृढम् । त्रिधा स्यूते तयोश्चित्ते भेजतुर्भृशमेकताम् ॥ ३६ ॥

अर्थः—त्यारथी मांडीने उत्तम धर्म, शील, अने प्रेमरूपी गुणोथी (दोराथी) त्रेवडुं मजबूतपणे तेओनुं हृदय सीवायाथी तेओ बन्ने अत्यंत ऐक्यपणुं धारण करवा लाग्या. ॥ ३६ ॥

अनन्यरूपयोर्धर्मध्यानाधीनधियोस्तयोः । आधिमुक्तहृदो कामं कायकान्तिरवर्धत ॥ ३७ ॥

अर्थः—अनुपम रूपवाळा, धर्मध्यानने स्वाधीन बुद्धिवाळा, तथा चिंतारहित हृदयवाळा, एवा तेओ बन्नेना शरीरनी कांति स्वभाविकपणेज वृद्धि पामवा लागी. ॥ ३७ ॥

कदाचिदुत्सवाकृष्टा नन्दा पितृगृहे ययौ । सुप्तः कुट्टिमकोऽस्यग्रे नागिलश्चन्द्रदत्तदृक् ॥ ३८ ॥

अर्थः—पछी एक दिवसे कंइक महोत्सवप्रसंगे नंदा (पोताना) पिताने घेर गइ हती, अने नागिल चंद्रतरफ दृष्टि राखीने अगासीना अग्रभागमां सूतो हतो. ॥ ३८ ॥

व्योम्नि विद्याधरी कापि यान्ती प्रियवियोगिनी । तद्रूपमोहतः कामरोहतः प्राप्य तं जगौ ॥ ३९ ॥

अर्थः—एवामां भर्तारना वियोगवाळी कोइक विद्याधरी आकाशमां जती थकी, ते नागिलना रूपथी मोहित थइने, कामविकार उत्पन्न थवाथी तेनी पासे आवी कहेवा लागी के, ॥ ३९ ॥

कामानलशिखातप्ता प्राप्तास्मि शरणं तव । स्वामिँल्लावण्यपाथोधे मां मज्जय भुजोर्मिषु ॥ ४० ॥

अर्थः—हे स्वामी ! कामरूपी अग्निनी ज्वालाथी तप्त थयेली एवी हुं आपने शरणे आवेली छुं, माटे हे लावण्यना महासागर! मने (आपना) भुजाओरूपी मोजांओमां स्नान करावो ? ॥ ४० ॥

प्रियास्मि हंसराजस्य विद्याधरशिरोमणेः । ततश्चित्तं त्वयाकर्षि गीतेनेव कवित्वतः ॥ ४१ ॥

अर्थः—विद्याधरोना सरदार एवा हंसराजानी हुं स्त्री छुं, अने तेथी कवितावद्ध गायनथी जेम, तेम आपे मारां हृयनुं आकर्षण करेलुं छे. ॥ ४१ ॥

चण्डस्य खेचरपतेः सुता लीलावतील्यहम् । त्वयादृता भविष्यामि सत्यं लीलावती पुनः ॥ ४२ ॥

अर्थः—चंडनामना विद्याधरोना स्वामीनी हुं लीलावती नामनी पुत्री छुं, अने आपना स्वीकारथी तो हुं खरेखरी विलासवती (कामविलास भोगवनारी) थवानी छुं. ॥ ४२ ॥

नाङ्गीकरोषि चेत्तन्मां मृत्युरङ्गीकरिष्यति । तद्भविष्यसि धर्मज्ञ किं न स्त्रीघातपातकी ॥ ४३ ॥

अर्थः—(हवे) जो मने आप अंगीकार नही करो, तो मरण मारो स्वीकार करशे, माटे हे ! नीतीज्ञ ! (तेथी) शुं तमो स्त्रीहत्याना पापवाळा नही थाओ ? ॥ ४३ ॥

रहस्यं वेद्मि विद्यानां कामितुश्च पितुश्च तत् । तौ जित्वा तेन तत्स्वाम्यं तव दास्यामि मां भज ॥४४॥

अर्थः—वळी मारा स्वामिनी तथा पितानी विद्याओना ते रहस्यने पण हुं जाणुं छुं, अने तेथी तेओने जीतीने आपने तेओनुं राज्य आपीश, माटे मने स्वीकारो ? ॥ ४४ ॥

मान्यथा मद्वचः कार्षीरित्युक्त्वासौ कुरङ्गदृक् । कम्पमाना क्रमौ तस्य मूर्ध्ना स्प्रष्टुमधावत ॥४५॥

अर्थः—हवे मारा वचननो आप अनादर करशो नहीं, एम कहीने ते हरिणाक्षी कंपतीथकी ते नागिलना चरणोने (पोताना) मस्तकथी स्पर्श करवाने दोडी. ॥ ४५ ॥

मा भूत्परस्त्रीस्पर्शोऽपि ममेत्याशु स नागिलः । ततश्चकर्ष चरणौ दह्यमानाविवाग्निना ॥ ४६ ॥

अर्थः—मने परस्त्रीनो स्पर्श पण थवो जोइये नही, एम विचारीने तुरत ते नागिले, जाणे अग्निथी बळता होय नही! एम विचारीने (पोताना) पग त्यांथी खेंची लीधा. ॥ ४६ ॥

क्रुद्धाथ व्योम्नि तप्तायोगोलं लोलं विकुर्व्य सा । भज मामन्यथानेन भस्मयामीत्युवाच तम् ॥ ४७ ॥

अर्थः—त्यारे क्रोध पामेली ते विद्याधरी आकाशमां तपावेलो लोखंडनो गोळो विकुर्वीने, मारी साथे विलास कर? नहितर आ गोळाथी तने भस्मीभूत करी नाखुं छुं, एम तेणीए ते नागिलने कह्युं. ॥४७॥

अलुभ्यतो लोभवाक्याद्भीतिस्थानादबिभ्यतः । सूत्कारी स ज्वलन्गोलस्तस्याथो मौलयेऽपतत् ॥ ४८ ॥

अर्थ;—पछी (ए रीतनां तेणीना) लोभना वाक्योथी नही लोभाता, तेमज भयनी धमकीथी पण नही डरता एवा ते नागिलना मस्तकपर ते सूत्कार करतो गोळो पड्यो. ॥ ४८ ॥

दग्धो दग्धोऽयमित्यन्तर्ध्यायन्त्यां खेचरस्त्रियाम् । स सस्मार नमस्कारं विलीनश्च विपच्चयः ॥४९॥

अर्थः—(अरे !) आ बळ्यो, बळ्यो, एम ते विद्याधरी मनमां विचारती हती, एवामां ते नागिले नवकारमंत्रनुं स्मरण कर्युं.

अने तेथी ते आपदाओनो समूह नष्ट थयो. ॥ ४९ ॥

अथ प्रापददृश्यत्वं त्रपाटोपेन खेचरी । नागिलोऽभून्नमस्कारप्रभावोत्पुलकः पुनः ॥ ५० ॥

अर्थः—त्यारे शरमनी मारी ते विद्याधरी अदृश्य थइ, अने ते नागील तो नवकारमंत्रना महात्म्यथी रोमांचित थयो. ॥५४॥

न रतिः पितृगेहेऽपि त्वां विनेत्यादिवादिनी । चेटिकोद्घाटितद्वारा तदा नन्दा तमाययौ ॥ ५१ ॥

अर्थः—तमारा विना मने (मारा) पिताने घेर चेन पडतुं नथी, इत्यादिक वचनो बोलती, तथा दासीए उघाडेलुं छे द्वार जेणीने एवी ते नंदा ते वखते तेनी पासे आवी. ॥ ५१ ॥

आकारेण गिरा गत्या तां नन्दां स विदन्नपि । खेचरीविप्लवाशङ्की संकीर्णस्थोऽवदत्ततः ॥५२॥

अर्थः—पछी आकारथी, वाणीथी, तथा गतिथी तेणीने नंदा जाणता छतां पण ते नागिल विद्याधरीना कात्तरांनी शंका लावीने संकडामणथी संकोचाइ रहीने बोलवा लाग्यो के, ॥ ५२ ॥

अरविन्दाक्षि नन्दासि यदि तूर्णं तदेहि माम् । अन्यासि यदि तद्धर्मः स्वाम्यस्तु स्खलनं तव ॥ ५३ ॥

अर्थः—हे कमलाक्षी ! जो तुं नंदा हो, तो तुरत मारी पासे आव? अने जो कोइ बीजी हो तो धर्म मारुं रक्षण करनार थाओ? अने तारुं स्तंभन थाओ? ॥ ५३ ॥

ततः स्थितस्वरूपैव खेचरी सा स्खलद्गतिः । तद्वृत्तविस्मयस्तब्धमूर्तिरेवाग्रतः स्थिता ॥ ५४ ॥

अर्थः—पछी अटकाइ गयेल गतिवाळी, तथा तेना व्रतथी आश्चर्ययुक्त स्तब्ध थयेला आकारवाळीज ते विद्याधरी पोताना

खरा स्वरूपमांज रहीने (त्यां) स्तंभाइ गइ. ॥ ५४ ॥

स तत्तत्कपटं वीक्ष्य कपटान्तरशाङ्कितः । कृतलोचः स्वयं भेजे शीलभङ्गभयाद्व्रतम् ॥ ५५ ॥

अर्थः--पछी ते नागीले तेणीनुं ते कपट जोइने बीजां कोइ कपटनीशंकाथी लोच करीने शीलभंगना डरथी पोतानी मेळेज (त्यां) चारित्र अंगीकार कर्युं. ॥ ५५ ॥

दत्तं शासनदेव्याथ यतिवेषं स धारयन् । तत्प्रदीपपुरोभागमागत्येदमभाषत ॥ ५६ ॥

अर्थः—पछी शासनदेवताए आपेला मुनिवेषने धारण करनारो ते नागिल ते दीपकनीपासे आवीने आ प्रमाणे कहेवा लाग्यो के,

आराध्य नन्दालोभेन नीतोऽस्यद्भुतदीपताम् । अयि यक्ष विरूपाक्ष कृतकृत्योऽस्मि गम्यताम् ॥ ५७ ॥

अर्थः--हे विरूपाक्ष यक्ष! नंदाने मेळववानी लालचथी (तारुं) आराधन करीने तने आश्चर्यकारक दीपकपणाने में प्राप्त करेलो छे, हवे हुं कृतार्थ थयो छुं, माटे तुं चाल्यो जा? ॥ ५७ ॥

दीपतोऽप्यथ भाषाभूत्सेव्यो यावद्भवं भवान् । रवेरिव न मे भाभिः स्पर्शदोषः प्रभो भवेत् ॥ ५८ ॥

अर्थ--त्यारे ते दीपकमांथी पण एवी वाणी थइ के, हे स्वामी ! छेक जींदगीपर्यंत मारे तारी सेवा करवानी छे, तथा सूर्यनी कांतिनीपेठे मारी कांतिथी पण तमोने स्पर्शदोष लागवानो नथी. ॥ ५८ ॥

अथ तादृग्महाशीलप्रीतया स्फीतविद्यया । विद्याधर्या प्रतिपदं क्रियमाणप्रभावनः ॥ ५९ ॥

तथाविधकथाबोधवर्धमानप्रमोदया । व्रतध्यानगलत्पापकन्दया नन्दयान्वितः ॥ ६० ॥

भानूदयेऽप्यविभ्रष्टभासा दीपेन भासुरः । साश्चर्यमेव लोकेनालोक्यमानो गुरुं ययौ ॥ ६१ ॥

अर्थः—हवे तेवी रीतना ते नागिलना महान शीलथी खुशी थयेली, अने विस्तीर्ण विद्यावाळी ते विद्याधरीए पगले पगले करेलो छे महिमा जेनो, ॥ ५९ ॥ तथा तेवी रीतनुं वृत्तांत जाणवाथी वृद्धि पामता हर्षवाळी, अने चारित्र लेवानी इच्छाथी दूर थतां छे पापनां मूळो जेनां एवी ते नंदाथी युक्त थयेलो, ॥ ६० ॥ अने सूर्य उग्या छतां पण अस्खलित कांतिवाळा दीपकथी देदीप्यमान थयेलो, तथा लोकोवडे आश्चर्य सहित जोवातो एवो ते नागिल गुरुमहाराज पासे गयो. ॥ ६१ ॥

व्रतं नन्दायुतः प्राप्य विधिवद्गुरुसंगतः । विजहार महारण्यारामग्रामपुरादिषु ॥ ६२ ॥

अर्थः—(त्यां) गुरुमहाराजने मळीने ते नागिल नंदा सहित विधिपूर्वक चारित्र लेइने महोटां जंगलो, बगीचा, गांबडां तथा नगरआदिकोमां विहार करवा लाग्यो. ॥ ६२ ॥

निशास्वपि प्रदीपस्य तस्योद्योते ततः पठन् । ज्ञातज्ञातव्यपूरोऽयमल्पैरेव दिनैरभूत ॥ ६३ ॥

अर्थः—पछी रात्रिए पण ते दीपकना प्रकाशमां अभ्यास करता एवा ते नागिलमुनि थोडाज दिवसोमां जाणवालायक ज्ञानना समूहना जाणकार थया. ॥ ६३ ॥

बद्धायुः संयमात्पूर्वं मृत्वासौ स्नेहवांस्तया । हरिवर्षे युगलतां ययौ कल्पतरोस्तले ॥ ६४ ॥

अर्थः—चारित्र लीधा पहेलांज पूर्वे बांधेलां आयुवाळा, अने ते नंदासाथेना स्नेहवाळा ते नागिलमुनि मृत्यु पामीने हरिवर्ष क्षेत्रमां कल्पवृक्षनी नीचे युगलिकपणुं पाम्या. ॥ ६४ ॥

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

तदद्धयं भाग्यशेषेण भुक्त्वा भोगोत्सवं दिवः । क्षेत्रे महाविदेहाख्येमर्त्योभूयाप निर्वृतिम् ॥ ६५ ॥

अर्थः—पछी तेओ बन्ने बाकीना भाग्यवडे दैविक भोगोनो उत्सव भोगवीने महाविदेहनामना क्षेत्रमां मनुष्य थइ मोक्ष पाम्या.

अतो नागिलनन्दावदानन्दाद्वैततत्परः । धार्यं तुर्यव्रतं दक्षैर्धर्मवृक्षे कवर्षणम् ॥ ६६ ॥

अर्थः—माटे नागिल अने नंदानी पेठे आनंदमांज फक्त तत्पर थयेला चतुर माणसोए धर्मरूपी वृक्ष माटे वरसाद सरखां चोथा व्रतने धारण करवुं. ॥ ६६ ॥

इति चतुर्थव्रतविचारे नागिलकथा ॥

ए रीते चोथा व्रतना विचारना संबंधमां नागिलनी कथा कही.

आ चरित्र श्रीवर्धमानसूरिए रचेला वासुपूज्यचरित्रमांथी ओधरीने तेनुं गुजराती भाषांतर करी छपावी प्रसिद्ध करेल छे.

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

For Private and Personal Use Only

Shri Mahavir Jain Aradhana Kendra www.kobatirth.org Acharya Shri Kailassagarsuri Gyanmandir

॥ इति श्रीनागीलचरित्रं समाप्तम् ॥

For Private and Personal Use Only